

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**ДНІ НАУКИ**  
**ФІЛОСОФСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ – 2011**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**  
**(20–21 КВІТНЯ 2011 РОКУ)**

**МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ**

ЧАСТИНА 6



**Редакційна колегія:** **А.Є. Конверський**, д-р філос. наук, проф., чл.-кор. НАН України (голова); **С.В. Руденко**, канд. філос. наук, доц. (відп. секр.); **І.С. Добронравова**, д-р філос. наук, проф.; **В.Ф. Цвиг**, д-р політ. наук, проф.; **А.М. Лой**, д-р філос. наук, проф.; **В.І. Лубський**, д-р філос. наук, проф.; **В.І. Панченко**, д-р філос. наук, проф.; **А.О. Приятельчук**, канд. філос. наук, доц.; **М.Ю. Русин**, канд. філос. наук, проф.; **П.П. Шляхтун**, д-р філос. наук, проф.; **В.І. Ярошовець**, д-р філос. наук, проф.

*Рекомендовано до друку  
вченою радою філософського факультету  
(протокол № 8 від 28 лютого 2011 року)*

**"Дні науки філософського факультету – 2011", Міжн. наук. конф. (2011 ; Київ).** Міжнародна наукова конференція "Дні науки філософського факультету – 2011", 20–21 квіт. 2011 р. : [матеріали доповідей та виступів] / редкол. : А. Є. Конверський [та ін.]. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – Ч. 6. – 171 с.

**Адреса редакційної колегії:** 01601, Київ, вул. Володимирська, 60, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, філософський факультет; ☎ (38044) 239 31 94

**Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані матеріали. Рукописи та дискети не повертаються.**

*Т.Г. Щоріна, асист., НАУ, Київ  
ya\_netta@mail.ru*

## **ПОСТМОДЕРНА МІФОЛОГІЗОВАНА СВІДОМІСТЬ: ЇЇ СУБ'ЄКТИВНІ І ЛОГІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

Хоча в науковій літературі актуалізувалось питання про логіку історії як "всезагальної історичної закономірності" (Г. Плеханов), сучасна історія рухається й спостерігається в контексті стихійного характеру причин та наслідків подій на рівні політичної свідомості, управління суспільством, мотиваційного самовизначення людини, на рівні сенсів життя, релігійності тощо. Тож в ситуації історичної невизначеності й самовідчуження, духовне життя людини як "звільнене" від лінійної логіки потрапляє в простір нелінійної міфологізованої історії й набуває міфологізованих рис. Міфологічна свідомість постає феноменом колективного ірраціонально-раціонального, емоційно-рефлексивного духовного утворення, яке містить в собі феноменологічну суперечливість сучасної людини. З одного боку, із постмодерним розривом культурної й категоріальної спадкоємності, міф постає сакралізованою формою звільнення від детермінованості профанного світу (М. Еліаде). А так надає можливість людині вільно формувати екзистенційне буття в історичному небутті, утворювати гармонійний порядок і гуманістичні сенси в реальності хаосу і безглуздя. Разом із цим, міф як продукт перетвореної свідомості, що позбавила себе світських прогресистських ідей і теорії розвитку, стає формою перетвореного релігійного та ірраціонального існування. Сучасна міфотворчість і міфологеми виявляють негативні модуси мислення людини. Міфологічна свідомість задає звідси такий образ світобачення і світорозуміння, в якій свобода людини граничить з її несвободою, продуктивність із самознищенням, а сила з безсиллям.

У добу постмодерну, як логічної і естетичної засади міфологізації, коли все перетворюється в одну й ту саму крайність нерозрізненої тождності, всевладдя симуляції (Ж. Бодрійяр) обертається одночасно вираженням завершеного реалізму або гіперреалізмом реальності. У відсутності опосередкування протилежностей немає й самовизначення себе, то ж не дивно, що історія сьогодні перетворюється на арену нескінченних суперечок, переписувань і інтерпретацій. Як нерозрізнена, історія живе суперечками минулого, що так для сучасної свідомості й не здійснилися, тому така галюцинуюча і реверсивна постмодерністська свідомість буде накидати минулому свій патологічний фантазм.

У порівнянні з характером та змістом міфів радянського часу, які на рівні ідей втілювали ідеали класичної культури, тлом для постмодерної міфології стають не субстанційно-позитивні ідентифікації, не оптимістично колективні уявлення і ідеї, а навпаки – вона утверджується в умовах колективної зневіри в спільні цінності, в умовах анархії й хаосу суспільного життя, що заповнений соціальною напругою, релігійними війнами, релігійними і етнічними конфліктами, струсами й невизначеністю в політичних, економічних тощо відносинах, розчаруванням у раціональному

пізнанні. Такий же відбиток – невизначеності, плюральності, локальної направленості, різної міри тимчасовості, антинауковості й антиісторизму відповідно несе в собі сучасна міфотворчість.

Отже, сучасний міф як позбавлений укорінення в історії й культурі буде перетвореним чином компенсувати ідею спільної солідарності і колективної ідентичності й віднаходити її на шляху апологетики давнини за принципом "ґрунту та крові", що у політичній площині відіб'ється в ідеї природної або земної нації (солідарність у формі братерства за народженням і долею), і в сфері ідеології в концептах "національного нарративу" та "політики історії". Міфологія, що постає ідеологічним ерзацом історії і фабрикацією, є ірраціональною – відроджує марення останньої, різного роду забобони, що тепер проголошуються важливою частиною історичних традицій, укладає історію як довільний набір подій а, у дійсності, слугує одурінню, маніпуляції людиною – продукує деформовані уявлення щодо спільних ідентифікацій – чи з метою хибного піднесення людей, чи для їх такого ж хибного приниження. Тому, з одного боку, сучасний міф свідчить про здичавіння сучасного інтелекту взагалі як продукту саморозірваного суспільства. З іншого боку, він постає *інтелектуальним* і *моральним* здичавінням, або, згідно із П. Слотердайком, "освіченою хибною свідомістю" – бо заради власного "хоч якось перебитися" свідомо позбавляє себе ідеальних проєкцій і вольових вчинків і апатично продовжує жити в зредукованій до наявного буття історії, нібито не помічаючи її колективного самогубства.

Міф, в його сучасному розумінні, багатьма дослідниками скоріше використовується не в якості метафори, а в якості ще одного рівного з іншими – раціонально-науковим, мистецьким, релігійним тощо, аспектом дійсності, які людина актуалізує в залежності від ситуації. За міфом взагалі, згідно логіці "нової" онтології, закріплюється роль об'єктивного слова, що стає формою вираження логічного, що існує до, поза й незалежно од способу життєдіяльності людей. Тому, про які би метафізичні явища не йшлося, усе – як означувальне словом, дискурсом індивіда підпадає під визначення в якості міфу. Однак, це свідчить лише про "естетизовану", суб'єктивну форму протистояння такого міфу-ідеї певній реальності, одвічній від неї втечі й дистанціювання, а з іншого боку, підтверджує неподоланність діалектики Просвітництва. Раз так, то в метафізичній реальності її "шматки", за які чіпляються сучасні міфи і його носій – унікальна неродова ідентичність, – все одно будуть підлягати єдиній логіці Тотожності. Конструювання дійсності через знак, "оргія виробництва" (Ж. Бодрійяр) сама є зворотним боком ірраціоналізму, що являю собою непристойність, бо сповіщає про смерть живого, його тотальну машинерію й роботизацію, воно не може оживити "послаблену" знаково-формалізовану реальність завдяки дискурсу чи Спокусі – то є лише інтелектуальна й символічна гра, обмін, то не є виробництво (творення) самої дійсності, а лише її "трофейне" відтворення, споживання.

Таким чином, модус сучасних ідеоміфів є алогічним та ірраціональним. Оскільки зредуковане мислення позбавляє себе об'єктивних настанов, то царство міфу-свободи обертається "царством" тотальної несвободи.

<b>Соколовський О.Л.</b> Культурно-освітня діяльність антитринітарних течій в Україні.....	55
<b>Стадник М.М., Титаренко О.Р., Мартич Р.В.</b> Розвиток взаємовідношень християнства і науки.....	58
<b>Стасюк Л.О.</b> Інтерпретація гуманізму в поглядах К. Барта .....	60
<b>Титаренко О.О.</b> Процес розкриття (Offenbarung) Бога у Якоба Бьоме як процес індивідуації (Individuation) особистості за Карлом Юнгом .....	62
<b>Халіков Р.Х.</b> Раціональне в релігії як предмет релігієзнавства .....	64
<b>Халікова Л.І.</b> Biblia errata: помилки та термінологічні варіації у сакральних текстах (на прикладі Священного Писання) .....	67
<b>Швед З.В.</b> Свобода людини в ортодоксальному модернізмі іудаїзму .....	69
<b>Щоріна Т.Г.</b> Постмодерна міфологізована свідомість: її суб'єктивні і логічні трансформації ...	71

**Підсекція  
"СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ"**

<b>Богатирьова Н.Ю.</b> До постановки проблеми про співвідношення релігійності й кримінальної правосвідомості.....	74
<b>Данилюк О.Я.</b> Соціально-етична діяльність Римо-Католицької Церкви в Україні.....	75
<b>Денисенко А.В.</b> Чому теологія визвольного руху використовує марксистські ідеї? .....	76
<b>Дядюшкін О.М.</b> Явище псевдорелігій: особливості релігієзнавчого визначення .....	79
<b>Заболотна Н.А.</b> Ісламізм як політичне та соціальне явище.....	81
<b>Лубська М.В.</b> Систематизація норм канонічного права Православної Церкви .....	83
<b>Лубський В.І.</b> Канонічне право як окрема специфічна система права .....	85

Наукове видання

**ДНІ НАУКИ**  
**ФІЛОСОФСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ – 2011**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**  
**(20–21 КВІТНЯ 2011 РОКУ)**

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ

ЧАСТИНА 6

*Друкується за авторською редакцією*

Оригінал-макет виготовлено Видавничо-поліграфічним центром "Київський університет"  
*Виконавець Д. Ананьївський*



Підписано до друку 04.04.11. Формат 60x84<sup>1/16</sup>. Вид. № Фл7. Гарнітура Arial. Папір офсетний.  
Друк офсетний. Наклад 110. Ум. друк. арк. 10,0. Обл.-вид. арк. 14,33. Зам. № 211-5618

Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет"  
01601, Київ, б-р Т. Шевченка, 14, кімн. 43,  
☎ (38044) 239 32 22; (38044) 239 31 72; факс (38044) 239 31 28.  
E-mail: vydav\_polygraph@univ.kiev.ua  
Свідоцтво внесено до Державного реєстру ДК № 1103 від 31.10.02.